

ECONOMISCHE CRISIS EEN 'RAMP' VOOR ONS LAND

Werk aan de winkel voor de Onderzoeksraad voor Veiligheid!

Vandaag werd bekend gemaakt dat de economische crisis achter de rug is. De vraag is natuurlijk of dat klopt? Macro-economisch volgens de cijfers van het CPB wel, maar op microniveau zijn er veel nulleffecten en veel gezinshuishoudens verkeren nog in grote problemen. Sterker nog, wanneer we de economische crisis nader analyseren, dan komen we tot schrikbarende conclusies en kunnen we stellen dat het een ramp was voor ons land als we dit afmeten aan het aantal dodelijke slachtoffers dat deze crisis heeft geëist. Dat rechtvaardigt nazorg voor hen die daardoor rechtstreeks zijn getroffen.

Op 30 juni 2016 werd door het CBS bekend gemaakt dat het aantal zelfdodingen in Nederland in 2015 een recordhoogte heeft bereikt van 1871 mensen. Het aantal zelfdodingen stijgt al sinds 2007. Toen lag het aantal op 1353. In de media worden hier allerlei analyses op los gelaten, maar er is nog geen link gelegd naar de economische crisis.

Wanneer je in de periode 2007-2015 kijkt naar de toename in het aantal suïcides boven het 'normale' aantal, dan kom je tot de conclusie dat het hier ca. 5% per jaar betreft. Dat betekent meer dan 2000 slachtoffers, daarmee het slachtofferaantal van de watersnoodramp in 1953 overstijgend en waarvan zeer aannemelijk is dat er een directe relatie ligt met de effecten van de economische crisis.

Een ontslaggolf, stijgende werkloosheid, schulden, toename gebruik voedselbank, afzien van medische behandeling bij huisarts en alcohol -en drugsgebruik leiden tot een toenemende GGZ problematiek en daarmee ook tot een stijging van het aantal zelfdodingen. Aaron Reeves, Martin Mckee en David Stuckler constateren dit ook al in hun rapport '*economic suicides in the great recession in Europa and North America*' (the British Journal of Psychiatry; 2014).

Het Kabinet, veiligheidsregio's, gemeenten en zorginstanties hebben in de aanpak van de economische crisis de afgelopen jaren nooit aandacht gehad voor dit thema. Het overeind houden van de banken en bezuinigingsoperaties waren belangrijker dan de aandacht voor het aantal daadwerkelijke slachtoffers van deze crisis. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de aandacht voor de slachtoffers van een ramp als de MH-17. We kunnen constateren dat het openbaar bestuur gefaald heeft in de aanpak van deze moderne en sluimerende crisissituatie. Datzelfde gold overigens voor de aardbevingsproblematiek in Groningen en momenteel bij de vluchtelingen crisis dat ook geen slagvaardige multidisciplinaire aanpak kent.

Kortom werk aan de winkel voor de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Verbreed de taakstelling van klassieke rampen/incidenten naar moderne crisissituaties. Onderzoeken naar Alphen aan den Rijn (1 hond overleden), Haaksbergen (3 slachtoffers) en Dalfsen (1 slachtoffer) zijn prima, maar een onderzoek naar de aanpak van de economische crisis (meer dan 2000 slachtoffers) is pure noodzaak. Ik ben ervan overtuigd dat de uitkomsten van een dergelijk onderzoek aanleiding zullen zijn tot een veel efficiëntere aanpak van sluimerende crisissituaties in ons Nederlandse Poldermodel, een veiliger leefomgeving en daarmee indirect ook tot een daling van het aantal slachtoffers. Wellicht komt de Raad ook tot voorstellen voor een betere nazorg voor slachtoffers die de economische crisis nooit meer te boven zullen komen.

Gert-Jan Ludden
Adviseur Crisisbeheersing
06-51817733